

Artikla 8 - kaupunkiympäristöt: Kaupunkiekosysteemialueet ja toimenpiteet (TR 3)

Ohjausryhmä 24.2.2026

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Artikla 8 ei
velvoita
kaavoitusta

EU:n ennallistamisasetus artikla 8 (kaupunkiympäristöt)

Kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreä ja latvuspeitto:

- ei nettohävikkiä 2030 saakka
- **kasvava kehityssuunta 2031 alkaen**
 - kaupunkivihreä kansallisella tasolla
 - latvuspeitto kullakin kaupunkiekosysteemialueella kunnes **tyydyttävä taso** on saavutettu.

*Jäsenvaltio
määrittelee*

Nettohävikkitarkastelun ulkopuolelle voidaan jättää kaupunkiekosysteemialueet, joissa kaupunkivihreän osuus ylittää 45 % ja puuston latvuspeitto 10 %.

*Jäsenvaltio
määrittelee*

Tavoitteet ja seuranta

Ei sovelleta nettohävikkitavoitetta

- Suomessa ei sovelleta kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreän ja latvuspeiton kansallisen kokonaispinta-alan nettohävikkitavoitetta aikavälillä 2024-2030, koska kaikki artiklan 8 kunnat ylittävät tasot kaupunkivihreä 45 % ja latvuspeitto 10 %.

Saavutettava kasvava kehityssuunta 2031 alkaen

- 2031 alkaen on saavutettava kaupunkivihreän kansallisen kokonaispinta-alan ja jokaisen kaupunkiekosysteemialueen latvuspeiton kasvavat kehityssuunnat.
- Jäsenvaltio määrittelee kasvun tyydyttävät tasot. Komissioltä saadaan puitteet määrittelylle vasta vuoden 2028 loppuun mennessä.

Määritelmät

- **Kaupunkivihreä** on puiden, pensaikkojen, pensastojen, pysyvän ruohokasvillisuuden, jäkälien, sammalten ja sisävesistöjen kokonaisala, mukaan lukien rakennuksiin integroitu vihreä.
- **Latvuspeitto** on puiden latvusten peittämä kokonaisala.
- Toimeenpanon ja tavoitteiden seurannasta ja raportoinnista vastaa jäsenvaltio. Copernicuksen satelliittikuva-aineisto (*CLC+ Backbone & HRL Tree Cover Density*), tarkkuustasot 10 m2.

Artiklan 8 soveltamisalaan kuuluvat kunnat

Espoo
Forssa
Hamina
Hanko
Heinola
Helsinki
Hyvinkää
Hämeenlinna
Iisalmi
Imatra
Joensuu
Jyväskylä
Järvenpää
Kaarina
Kajaani
Kangasala
Kankaanpää
Karkkila

Kauniainen
Kemi
Kempele
Kerava
Kirkkonummi
Kokkola
Kotka
Kouvola
Kuopio
Kuusamo
Lahti
Lappeenranta
Lapua
Lempäälä
Lieksa
Lohja
Maarianhamina
Mikkeli

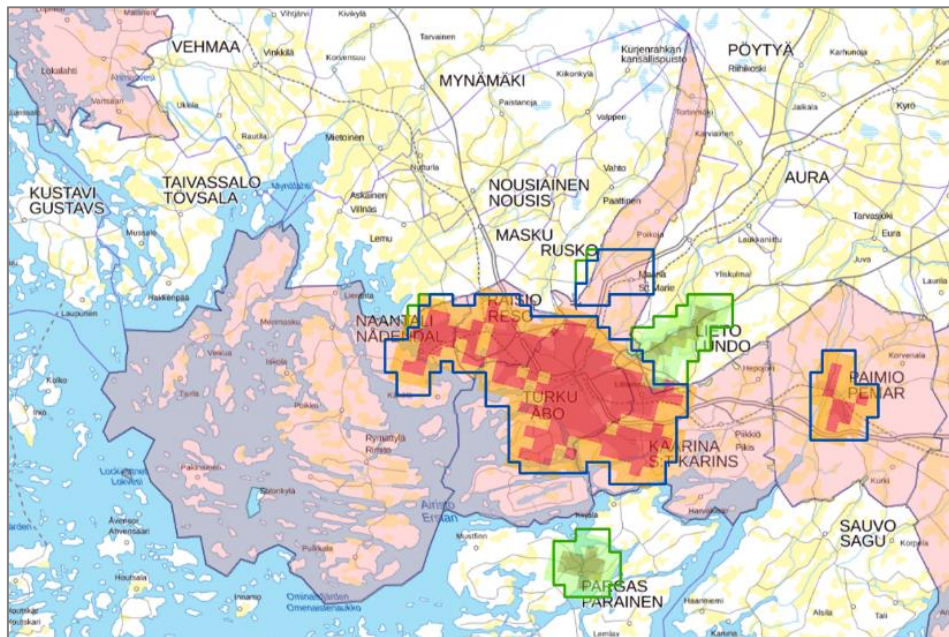
Muurame
Naantali
Nokia
Nurmijärvi
Oulu
Paimio
Pietarsaari
Pirkkala
Pori
Porvoo
Raahe
Raasepori
Raisio
Rauma
Riihimäki
Rovaniemi
Salo
Savonlinna

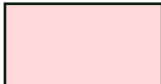
Seinäjoki
Tampere
Tornio
Turku
Tuusula
Ulvila
Uusikaupunki
Vaasa
Valkeakoski
Vantaa
Varkaus
Ylivieska
Ylöjärvi

Yhteensä 67 kpl

Kaupunkiekosysteemialueiden rajausräjähtoehtoja

Kaupunkivihreää ja latvuspeittoa seurataan **kaupunkiekosysteemialueilla**, joiden rajaamiseen on kolme päävaihhtoehtoa

- Taajaan asutut UCC-alueet
- Taajaan asutut UCC-alueet + lähialueet (tässä 1 km rajausräjähtoehto)
- Koko kunta LAU (kuntarajat)

Alavaihhtoehtona kaupunkiekosysteemialue voi myös olla yhdistelmä *vierekkäisten* kuntien kaupunkiekosysteemialueista

UCC (Urban Centres and Clusters) tarkoittaa 1 km² ruutuina esitettyjä kuntien taajamamaisia osia, joissa 50 % kunnan asukkaista asuu joko kaupunkikeskuksessa (UC) tai kaupunkiklusterissa (C)

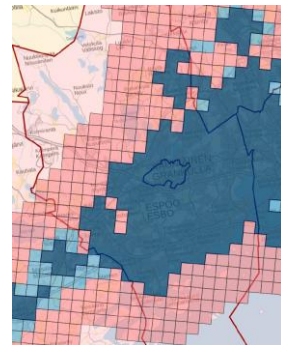

Kaupunkiekosysteemialueiden valmistelu

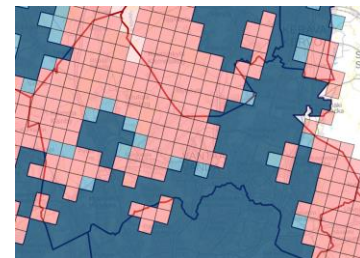
- Kaupunkiekosysteemialueiden rajaamisesta toteutettiin kunnille kysely kahtena eri kierroksena. Kyselyyn vastasi yhteensä 61 kuntaa
- Kuntia pyydettiin esittämään mahdollisia UCC-alueiden ulkopuolisia lähialueita, jotka ne katsoivat paikalliset olosuhteet, viherryttämispotentiaali ja kunnan alueidenkäytön kehittämistavoitteet huomioiden mahdollisiksi artiklan 8 kaupunkiekosysteemialueen osiksi. Mahdolliset lähialueet tuli esittää UCC-alueiden tapaan 1 km² karttaruutuina
- Kysely toteutettiin SYKEN paikkatietopohjaisessa verkkopalvelussa, jossa kunnilla oli mahdollisuus hyödyntää erilaisia tausta-aineistoja ja tutustua toistensa rajausehdotuksiin
- Kansallisen valmistelun tueksi pyydettiin komissiolta selvennystä asetuksen kirjauksiin ja käytiin tiedonvaihtoa kaupunkiekosysteemialueista Ruotsin ja Tanskan kanssa
- Maarianhaminaa (Ahvenanmaa) ei sisällytetty kommenttikierrokseen vaan sen kanssa käydään erillinen keskustelu
- Teemaryhmä 3 laati esityksensä kaupunkiekosysteemialueiden rajaustavoista vuodenvaihteen 2025-2026 kokouksissa ja lähetti rajausten periaatteet projektiryhmän kautta ohjausryhmän linjattavaksi 26.2.2026 kokouksessa

Kaupunkiekosysteemialueiden rajaaminen

- Teemaryhmä esittää ohjausryhmän linjaukseksi kaupunkiekosysteemi-alueiden rajaamisesta, että **kukin kaupunkiekosysteemialue rajataan**
 - a) kunnan ehdotuksen mukaisesti UCC-alueena tai**
 - b) kunnan ehdotuksen mukaisesti UCC-alueena + lähialueruutuina**
- Rajaamista koskevassa kyselyssä kuntien ehdotukset jakautuivat seuraavasti:
 - 12 kuntaa ehdotti UCC-aluetta. **Kaupunkiekosysteemialue rajataan kunnan ehdotuksen mukaisesti**
 - 49 kuntaa ehdotti UCC-aluetta ja lähialueruutuja. **Kaupunkiekosysteemialue rajataan kunnan ehdotuksen mukaisesti. Yksittäisistä teknistä korjaus- tai tarkistustarpeista sovitaan kunnan kanssa**
 - 5 kuntaa joko ilmoitti ettei toimita ehdotusta tai ei vastannut. **Jos kunnan ehdotus puuttuu, kaupunkiekosysteemialueeksi rajataan UCC-alue**

UCC-alue (Espoo)

UCC-alue ja lähialueruudut (Vantaa)

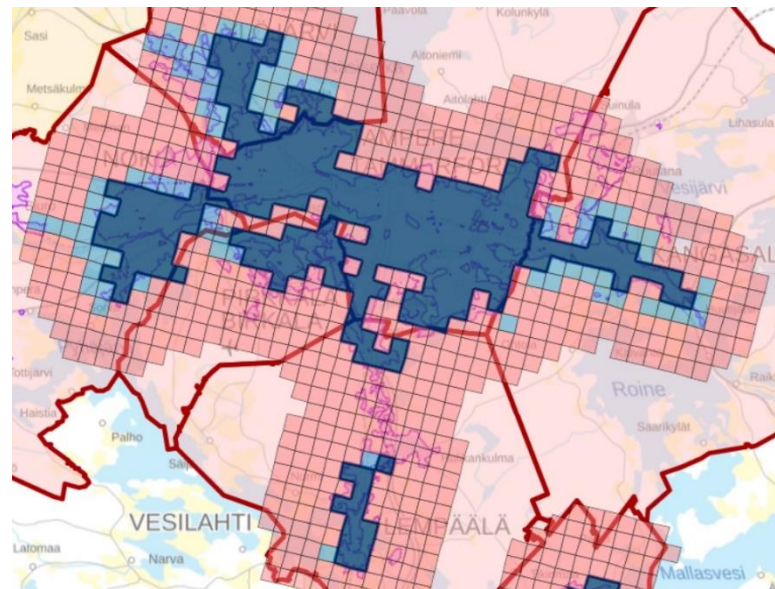
UCC-alue - tummansininen

Kunnan ehdottama lähialue - vaaleansininen

Muut kyselyssä valittaviksi mahdollistetut ruudut – vaaleanpunainen

Kaupunkiekosysteemialueet seudullisena kokonaisuutena – esimerkki Tampere

- Kaupunkiseutujen keskuskaupungit eivät usein esittäneet UCC:tä laajentavia lähialueita, ja niissä viherryttäminen kohdistuisi siten valmiiseen kaupunkiympäristöön
- Kehyskunnat voivat osoittaa yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntiin lähialueita matalamman aluetehokkuuden ja maan arvon mahdollistaessa viherryttämisen myös uudisrakentamisen yhteydessä
- Seudullisesti tasapuolisten viherryttämisedellytysten varmistamiseksi voi olla tarpeen tarkastella kaupunkieko-systeemialueita asetuksen mukaisesti yhdistettyinä
- Yhdistäminen vähentäisi tilanteita, joissa esimerkiksi ratapiha-alueen vähäinen viherryttämispotentiaali vaikuttaisi rajoittavasti vain yhden kunnan ratkaisuihin
- Yhdistetyn kaupunkiekosysteemialueen käyttäminen kuntakohtaisten rajausten rinnalla arvioidaan myöhemmin

UCC-alue - tummansininen

Kunnan ehdottama lähialue - vaaleansininen

Muut kyselyssä valittaviksi mahdollistetut ruudut – vaaleanpunainen

Toimenpiteiden valmistelu

- Artikla 8:n toimenpiteet tulisivat koostumaan *konkreettisesti kaupunkiympäristöä viiherryttävistä toimista sekä ohjaavista ja mahdollistavista toimista*, jotka muodostavat kiinteästi toisiinsa kytkeytyvän ja toisiaan tukevan kokonaisuuden. **Esitetyt toimenpiteet ovat luonteeltaan ei-velvoittavia**
- Kunnat voisivat valita esitetyistä toimenpiteistä omalta kannaltaan vaikuttavimmat toimet. Pääosa toimista toteutettaisiin kunnissa ja kuntien toimesta, osa ohjaavista ja tukevista toimista edellyttäisi kansallisen tason toteuttajaa (esim. informaatio-ohjaus)
- Toimenpiteiden valmistelussa on pyritty huomioimaan yhteensovittaminen mm. maatalousympäristöjen teemaryhmän näkökulmien kanssa (latvuspeiton lisäämistavoite vs pölyttäjiä elinolosuhteet)
- Toimenpideideoita on koottu laajapohjaisten työpajojen (22.9. latvuspeitto, 9.10. kaupunkivihreä, 15.12. kokonaisuus) avulla sekä huomioiden sidosryhmien kannanotot
- Käsittely teemaryhmässä 3 12/2025 ja 01/2026, projektiryhmässä 01/2026 ja 02/2026 ja ohjausryhmässä 24.2.2026. Toimenpiteiden sisältöjä tarkennetaan jatkovalmistelun aikana.

Konkreettiset kaupunkiympäristöä viherryttävät toimet

1) Katuympäristöjen ja pysäköintialueiden puuston lisääminen

- Lisätään puuston määrää erityisesti tiiviin keskustan katuympäristössä ja parkkipaikoilla ja uudistetaan katutilan tilajakoa siten, että kaupunkiympäristöön muodostuu viherjatkumoita. Ennakoidaan jo katuympäristöjen suunnitteluvaiheessa katupuiden säilyttäminen ja niiden elinolojen parantaminen.

2) Koulujen, päiväkotien ja muiden palvelukohteiden pihojen kaupunkivihreä ja puusto

- Lisätään koulujen, päiväkotien ja muiden julkisten ja yksityisten palvelukohteiden pihojen puustoa ja kaupunkivihreää. Tavoitteena on kehittää pihoja luonnonmukaisiksi, oppimista ja hyvinvointia tukeviksi ympäristöiksi erityisesti helposti saavutettavilla kunnallisesti hallinnoiduilla alueilla. Toimenpidettä toteutetaan peruskorjausten yhteydessä ja uusia kohteita suunniteltaessa. Laaditaan myös suunnittelijoille suunnatut päiväkotien ja koulujen viherryttämisohjeet sekä infomateriaalia vihreän terveys- ja oppimisvaikutuksista.

3) Kaupallisten alueiden, teollisuusalueiden ja brownfield-alueiden viherryttäminen

- Lisätään kaupunkivihreää ja puustoa paljon tilaa vievillä kaupallisilla, teollisuus- ja varastoalueilla sekä viherrytetään käytöstä poistuneita teollisuus-, satama- ja varastoalueita ja esim. käyttötarkoitukseltaan muuntuvia asema-alueita. Näillä alueilla lisäämisen potentiaali voi olla paikallisesti merkittävä. Laaditaan ohjeistoa brownfieldien viherryttämiseen.

4) Kaupunkivihreän kytkeytyneisyyden lisääminen

- Lisätään viheryhteyksiä tunnistamalla ja poistamalla niiden välisiä katkoksia sekä huomioimalla mahdollisuuksien mukaan myös viher- ja hulevesialueiden kytkökset (siniviherrakenteet). Kartoitetaan ja viherrytetään vähän käytetyt alueet vahvistaen samalla alueiden ekologisia verkostoja.

Ohjaavat ja mahdollistavat toimet

5) Tietopohjan vahvistaminen ja informaatio-ohjaus

- Vahvistetaan kaupunkivihreän ja latvuspeiton kehittämisen tietopohjaa ja seurantaan sekä informaatio-ohjausta ja yhteistyötä. Kokonaisuus voi sisältää esim. viherrakenteen tietopohjan ja seurannan kehittämistä, asiantuntijoiden osaamisen vahvistamista, hyvien käytäntöjen kokoamista ja viestintää, kampanja- ja haastemuotoisia toimia sekä ohjelmallista tukea

6) Kaupunkivihreän rahoituspolku ja kannusteet

- Sisältää mahdollisia rahoituksellisia keinoja, kuten valtionavustukset, mikäli rahoitukselle on edellytyksiä. Jos määriteltyjen kaupunkivihreän ja latvuspeiton kasvutavoitteiden saavuttaminen osoittautuu haasteelliseksi, voidaan selvittää mahdollisia kannusteluonteisia fiskaalisia keinoja kasvun edistämiseksi vuodesta 2040 eteenpäin

7) Kuntien viherryttämissuunnitelmat ja muut ohjelmat

- Sisällytetään artiklan 8 toimeenpanoa tukevat kaupunkivihreän ja latvuspeiton lisäämistavoitteet EU:n biodiversiteettistrategian kehottamiin yli 20 000 asukkaan kuntien viherryttämissuunnitelmiin tai muihin ohjelmiin, kuten luonnon monimuotoisuusohjelmat, luonnonhoitosuunnitelmat, luonnonsuojeluohjelmat, viheralueohjelmat ja viherrakennearalyysit

8) Viherympäristötavoitteet kaupunkikehittämisen sopimuksellisissa välineissä

- Lisätään viherryttämistavoitteita kaupunkikehittämistä koskeviin sopimuksellisiin instrumentteihin, joita ovat tällä hetkellä esimerkiksi MAL-sopimukset ja SUMP-suunnitelmat. Tarkemmat tavoitteet neuvotellaan kunkin sopimiskokonaisuuden tarpeiden mukaisesti

Lisätiedot

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Kuntien UCC-alueiden kaupunkivihreän ja latvuspeiton lähtötasot

- Kaupunkivihreä: keskiarvo n. 64 %, vaihteluväli 47-83 %
- Latvuspeitto: keskiarvo n. 27 %, vaihteluväli 12-36 %
- Komission käyttämä data

Local Administrative Units (LAU)	2024	Vector polygon shapefile	LAU
Degree of Urbanisation (DEGURBA)	2024	Tabular format	DEGURBA
Urban Centres and Urban Clusters	2021	Raster at 1km resolution	UCUC
Corine Land Cover CLCplus Backbone	2023	Raster at 10m resolution	CLCplus Backbone
Tree Canopy Cover	2023	Raster at 10m resolution	HRL Tree Cover Density

Asetusteksti ja komission ohjeistus

Komission 2025 antama ohjeistus lähialueista on epäselvä suhteessa asetustekstiin. Varauduttava tarkennuksiin.

[Ennallistamisasetuksen](#) artiklan 14 mukaan kaupunkiekosysteemialueiden rajaamiseen on useita vaihtoehtoja:

14 artikla, Kansallisten ennallistamissuunnitelmien laatiminen

“4. Jäsenvaltioiden on määritettävä ja kartoitettava 8 artiklassa tarkoitetut kaupunkiekosysteemialueet kaikkien kaupunkiensä, pienempien kaupunkiensä ja esikaupunkiensä osalta. Kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin kaupunkiekosysteemialueeseen kuuluvat:

a) koko kaupunki tai pienempi kaupunki ja esikaupunki; tai

b) kaupungin tai pienemmän kaupungin ja esikaupungin osat, mukaan lukien vähintään sen kaupunkikeskukset, kaupunkiklusterit ja, jos asianomainen jäsenvaltio katsoo sen asianmukaiseksi, kaupungin lähialue.

Jäsenvaltiot voivat yhdistää kahden tai useamman vierekkäisen kaupungin tai kahden tai useamman vierekkäisen pienemmän kaupungin ja esikaupungin tai molempien kaupunkiekosysteemialueet yhdeksi näille kaupungeille tai pienemmille kaupungeille ja esikaupungeille yhteiseksi kaupunkiekosysteemialueeksi.”

Artiklan 3 mukaan lähialueen määrittelyssä tulisi soveltaa 1 km ohjeellista etäisyyttä:

3 artikla, Määritelmät

“Tässä asetuksessa tarkoitetaan:”

“19) ”kaupunkien lähialueilla” kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden viereisiä alueita, mukaan lukien vähintään kaikki alueet, jotka sijaitsevat enintään yhden kilometrin etäisyydellä kyseisten kaupunkikeskusten tai kaupunkiklustereiden ulkorajoista ja jotka sijaitsevat samassa kaupungissa, pienemmässä kaupungissa tai esikaupungissa kuin kyseiset kaupunkikeskukset tai kaupunkiklusterit;”

[Ennallistamissuunnitelmaportaalin Q&A-osiossa](#) ja artiklan 8 menetelmäohjeessa komissio kuitenkin ohjeistaa, että mahdollisille tiiviitä alueita ympäröiville lähialueille ei ole ala- tai ylärajaa:

“Komission NRR portal Q&A: How can peri-urban areas be accounted for?

As Member States are free to establish their urban ecosystem area (UEA) boundaries anywhere within the LAU - as long the UAE consists of at least the urban centres and urban cluster – there is no obligation to set any specific peri-urban area (at 1km, or any other distance). It is, however, strongly recommend that a peri-urban area is included around the built-up area of the city to avoid any unwanted displacement of development to an area just outside the current built-up area.”

Yhteystiedot

Samuli Alppi, yksikön johtaja,
samuli.alppi@gov.fi, +358 295 250 036

Virve Hokkanen, erityisasiantuntija,
virve.hokkanen@gov.fi, +358 295 250 034

Sanna Käyhkö, suunnittelija,
sanna.kayhko@gov.fi +358 295 250 178

Kestävä rakentaminen ja asuminen –osasto,
Ympäristöministeriö

Lisätiedot

VN Hankeikkuna

[Kansallisen ennallistamissuunnitelman laatiminen](#)

YM:n infosivu

ym.fi/ennallistamisasetus

Suomen ympäristökeskuksen selvitystyö (materiaali päivitty):

[Kaupunkivihreän ja latvuspeiton lähtötasot ja tyydyttävät tasot](#)

EU:n ennallistamisasetus (EU) 2024/1991

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401991

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet